

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. IV. Sitne per se à duobus suppositis, an etiam à duobus principiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

Supereft, ut authoritatibus & rationibus sub-
 14. tilis Doctoris fatisfiat. Ad 1. ergo, hoc est,
 authoritatem Divi Anselmi respondet S. D. q. 10.
 d. pot. a. 5. hæc Verba non ab ipso assertivè, sed
 disputativè & permiffivè ex Græcorum sententia
 fuiffe prolata. Estque veriffima expositio, cum
 toto illo capite S. P. occupetur in referenda Græ-
 corum mente de processione Spiritus Sancti. Re-
 sponderi potest secundò cum Vekeno, eum loqui
 de diversitate radicali & causali, non verò forma-
 li. Sanè mens S. Doctoris ex Verbis supr. n. 3.
 relatis patet, quibus apertè in hoc processione
 Spiritus S. à Patre cum processione Filii ab eodem
 comparat, quòd non per aliud est *alius à Patre*,
quam quia de illo existit: ergo hoc ipsum sentit
 de alicetate Spiritus S. à Patre & Filio.

15. Ad secundum nego antecedens. Ad cujus
 probationem distinguo majorem. Filiatio est
 constitutum Filii, ut simul est radicaliter spiratio,
 atque ita mediàtè opposita spirationi passivæ
 concedo, secùs, nego majorem: sed hanc habe-
 ret Filius, ut simul esset radicalis spiratio, nego,
 ut simpliciter filiatio est, concedo minorem & nego
 consequentiam.

Ad tertium Respondeo. quamvis de facto ita
 se habeat Spiritus S. ad Filium, sicuti ad Patrem,
 quia de facto utrumque respicit ut unum spirato-
 rem, sub data tamen hypothefi impossibili, quòd
 non procederet à Patre, nego majorem, & parita-
 tem, quia licèt Spiritus S. non procederet imme-
 diatè à Patre, ex hoc solo tamen, quòd proce-
 deret à Filio, qui est productus à Patre, etiam me-
 diatè procederet à Patre, eique proinde mediàtè
 opponeretur. At verò si non procederet à Filio,
 eidem nec mediàtè nec immediatè opponeretur.

Ad 4. Respondeo. distinguendo majorem.
 termini per actiones totales realiter distinctas pro-
 ducti sunt realiter distincti, concedo, tantum forma-
 liter aut virtualiter distinctas, nego. Sed Spi-
 ritus S. esset productus per actionem totaliter
 formaliter vel virtualiter distinctam, concedo,
 realiter, nego minorem & consequentiam.

Ad quintum distinguo majorem. Implicat
 eundem terminum bis realiter esse productum,
 concedo, virtualiter aut formaliter, hoc est, ut
 secundum aliquam rationem uni, secundum aliam
 diverfam rationem alteri productioni sit debitus,
 nego. Et sic implicabit in illa hypothefi impos-
 sibili, ut Filius per generationem productus, rur-
 sus realiter producat per spirationem; non autem
 implicabit, ut unà reali, virtualiter tamen
 duplici processione productus, sub una ratione
 dicatur genitus, sub alia spiratus.

§. IV.

*Sine per se à duobus suppositis, an etiam
 à duobus principiis?*

16. **Q**uestio ex duplex. *Prima.* Utrum Spiritus
 S. per se quarto modo petat procedere à
 duabus Personis? *Altera.* An utraque Persona
 Patris & Filii dicenda sunt unum principium,
 vel duo principia Spiritus Sancti? Ad primum
 quæsitum Responso S. Doct. contra Scotum est
 affirmativa, quam q. 10, de pot. a. 2, ad 15. pro-

bar hæc ratione: Spiritus S. ex proprietate sua
 personali est amor mutus (terminativè) & necesse
 duorum, sive est terminus amoris mutui, qui
 duo se diligunt; sed hoc absque pluralitate suppo-
 sitorum mutuo se amantium esse non potest. *ergo
 oportet, quòd à duobus spiratur*: Major probatur
 Spiritus S. per se petit procedere ex amore per-
 fectissimo; sed amor perfectissimus est amor amicitie
 mutus & reciprocus: *Amor quippe amicitie est redamatio plurium redamantium in aliquo
 uno.* Ait idem S. Th. 1. 2. q. 37. a. 3.

Neque dicas. Etiam si solus Pater spiraret, ad-
 huc Spiritus S. esset terminus amoris mutui, quo
 se Pater & Filius diligunt. Nam respondendo
 ter terminus amoris inadæquatè mutui, concedo;
 adæquatè mutui, nego: quia nempe in illa hypo-
 thesi amor in solo Patre esset principiativè, in Spi-
 ritu S. tantum objectivè, & terminativè, in ma-
 jorem sit adæquatè mutuus, in utroque debet esse
 principiativè.

Ratio ulterior est. Spiritus S. ex proprietate
 personali petit esse distinctus ab utroque; sed si
 procederet ab utroque, non esset ab utroque dis-
 tinctus; ergo vi proprietatis personalis petit ab
 utroque procedere. minor conitit ex §. præcedente.

Objicies primò. Quando terminus virtutem
 adæquatam producendi invenit in uno (supposito),
 tunc per se non appetit produci à duobus suppo-
 sitis; sed virtus spirativa adæquatè reperitur in Pa-
 tre: ergo Spiritus S. per se non petit produci ab
 utraque Persona.

Respondeo distinguendo majorem, quando in-
 venit virtutem adæquatam cum omni conditione,
 quæ à termino exigitur, concedo, secùs, nego.
 Sed in Patre est adæquata Virtus spirandi, quan-
 tum ad id, quod virtus spirandi dicit in rebus,
 concedo, quantum ad omnem conditionem rela-
 tivam importatam in obliquo, quæ à termino nec-
 cessariò exigitur, nego. *Quæ est ergo omnia
 conditio? Duplex, inquam, relatio.* Nam quia
 Spiritus S. spiratur ut nexus & amor unitivus du-
 rum, necessariò exigit, ut virtus spirandi contineat
 duas relationes duorum distinctorum suppo-
 sitorum constitutivas. An ergo Patri deerit aliqua
 conditio ad spirandum? relativa, concedo, (de
 hoc nihil decedit perfectionis) absoluta, nego.

Dices. Ratio mutui & reciproci nihil po-
 testationis superaddit amori, sed ad summum rela-
 tionem, vel realem, vel rationis: non ergo necesse
 est, ut Spiritus S. ex mutuo amore procedat.
 Respondeo. Non addere formaliter & entita-
 tivè; bene autem arguitivè; quia exinde arguen-
 tur defectus perfectissimæ amicitie; sicut ex de-
 fectu generationis argueretur defectus infinitæ in-
 cunditatis.

Objicies secundò. Non minùs adæquata virtus
 spirandi convenit Patri ratione voluntatis,
 quam cuilibet Personæ convenit virtus creativa
 ratione omnipotentia; sed quia virtus creativa
 Personis convenit ratione omnipotentia, pluri-
 litas Personarum ad creationem se habet per acci-
 dens: ergo etiam dualitas Personarum ad processio-
 nem Spiritus S. se habet per acci- dens, quia vir-
 tus spirandi competit Patri ratione voluntatis.

Respondeo negando paritatem majoris & cau-
salem minoris, quia ratio adaequata, cur ad pro-
ductionem creaturarum Trinitas Personarum se
habeat per accidens, est, quia virtus adaequata
creandi DEO convenit etiam secundum omnem
conditionem importatam in obliquo, praecisa ra-
tione Trinitatis: Atqui adaequata virtus spirandi
secundum omnem conditionem importatam in
obliquo non convenit soli Patri praecisa ratione
filiationis, ut dictum.

Dices. Si per impossibile non esset, vel non
spiraret Filius in Divinis, adhuc posset à Patre
spirari Spiritus S. ergo spiratio Filii non est ipsi
per se.

Respondeo, in illa hypothese personam spiran-
tam non fore eisdem rationis, & perfectionis cum
Spiritu sancto, quia non esset terminus reciproci
amoris.

19. Ad alterum quaesitum Respondeo, utramque
Personam non esse nisi unum principium, qua de
causa (ut supra ex S. Doct. insinuat) licet pos-
sint dici duo spirantes, non tamen duo spiratores,

sed unus spirator dicitur. Habetur in C. *fidei, d.
sum. Trinit. & Fidei Catholica in 6.*

Ratio est primò, In iis omnibus Pater & Ver-
bum sunt unum, in quibus relativè non oppo-
nuntur: sed in virtute spirandi & principiandi
non opponuntur: ergo in ratione principii &
spiratoris sunt unum.

Secundò. Nomina substantiva non multipli-
cantur, nisi formale significatum multiplicari pos-
sit, ut dictum; sed non potest forma significata
per ly principium multiplicari in Patre & Filio, ut
patet: ergo neque principium de utroque plura-
liter dici potest.

Si petas: pro quo supponat ly principium, si de
utraque Persona simul, vel de qualibet seorsim di-
citur? Respondeo. Si praedicatur de utraque,
V. G. *Pater & Verbum sunt spirator, & principium
Spiritus S.* supponere pro utroque copulativè &
collectivè. Si de qualibet Persona seorsim, sup-
ponere pro subsistente in virtute spirativa utri-
que Personae communi.

ARTICULUS III.

De missione Divinarum Personarum.

SUMMARI A.

1. Exponitur & asseritur missio Divinarum Per-
sonarum.
2. Dividitur in visibilem & invisibilem.
3. Invisibilis fit per gratiam & charitatem.
4. Non omnis missio supponit productionem ejus,
qui mittitur: nec est adaequata temporalis.
5. Qualis sit missio Christi in Eucharistia?
6. Pater non mittitur, nec Spiritus S. mittit.
7. Personae non mittuntur per dona naturalia.
8. Neque per gratias gratis datas, gratias actua-
les, vel habitus vel actus informes.
9. Missio fit etiam per augmentum gratiae.
10. Persona missa fit praesens in esse cogito, per cog-
nitionem experimentalem.

§. I.

Quid & quotuplex sit missio?

1. Loquimur de missione passivè accepta, quo
modo significat egressionem ab aliquo cum
destinatione ad certum effectum obtinendum, vel
locum de novo occupandum, & potest tripliciter
fieri. Primò per imperium, quo modo legatus à
Principe, servus à domino mittitur. Secundò
per consilium, quomodo aeger à medico ad ther-
mas mittitur. Tertio per originem, quomodo
radius à sole, flos & fructus ab arbore mittitur,
aut magis emittitur.

Mitti aliquos Personas, & quidem utramque
Personam, Filii & Spiritus sancti, fides docet Jo. 8.
Ego ex Patre procedo, & veni: neque enim à me
ipso veni, sed ille me misit. ad Galat. 4. Misit Deus
Filium suum, factum ex muliere, &c. Joa. 14.
Paracletus autem Spiritus S. quem mittet Pater in
nominis meo. Joa. 15. Paracletus, quem ego mittam

vobis, &c. Ceterum missio rectè definitur: quòd
sit processio originis à mittente cum connotatione
novi effectus temporalis. Duplex quippe habitu-
do (ut advertit S. D. hic q. 43. a. 1.) invenitur in
missione, una ad mittentem, & altera ad termi-
num, ad quem mittitur. Habitus ad mitten-
tem in Divinis alia esse non potest, quàm originis,
cum aliae habitudines imperfectionem involvant,
ideòque S. Cyrillus in citata verba Jo. 8. *Filius,*
inquit, *mittitur à Patre, ut Verbum à mente, splen-
dor à sole.* Quia verò sola processio ad missio-
nem non sufficit, sed simul requiritur nova habi-
tudo ad terminum, veluti patet in creata missione;
ideòque missio Divinae Personae simul connotat ef-
fectum aliquem creatum, cum ex parte ipsius
Personae missae nova habitudo esse non possit.

Ratione hujus effectus à Persona procedente
connotari dividitur missio in visibilem & invisibi-
lem, quia nempe à Persona procedente aliquando
visibilis, aliquando invisibilis effectus connotatur.
Visibilis missio Filii fuit per Incarnationis benefi-
cium, de qua Apostolus Gal. 4. *Cum ergo venit
plenitudo temporis, misit DEUS Filium suum na-
tum ex muliere, &c.* Visibilis missio Spiritus S.
fuit, cum primò in specie columbae descendit su-
per Christum baptizatum. Matth. 3. Secundò
cum in transfiguratione Christi in nube lucida
apparuit, ita enim in officio Festi agnoscit S. Ec-
clesia & D. Augustinus Epist. 102. ad Euod. *Nu-
bes illa lucida, qua in monte operuit cum tribus Di-
scipulis Salvatorem, Spiritum S. demonstravit.*
Tertio cum in vento vehementi & igneis linguis
super Discipulos venit in die Pentecostes, ut ha-
betur act. 2.

Missio invisibilis Divinarum Personarum non
fit, nisi per gratiam justificantem & charitatem,
Tunc